

נר שמואל

לענין ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שני א באייר תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - נ"ט

1. איזה חידוש באו להשמיע במשנתנו ששנו 'האומר לחבירו', ואיזה חידוש השמיעו בפרק לעיל ששנו 'האומר לשלוחו'?
  - א. במשנתנו - אם היה נכתב 'שלוחו' ה"א רק שלוחו נחשב רמאי, אבל חבירו שלא סמכה דעתו שיעשה שליחותו אינו נחשב רמאי.
  - ב. לעיל - אם היה נכתב 'חבירו' ה"א שרק הוא שקדשה במקום אחר אינה מקודשת, כיון שסבר שלא יטרח לחפשה במקום אחר. אבל שלוחו שנשלח במיוחד לקדשה, מראה מקום הוא לו.

2. אלו מעשים הובאו בענין הקדמת קנינו של חברו?
  - א. רבין חסידא הלך לקדש אשה לבנו ולבסוף קדשה לעצמו, ואף ששנינו שזה מנהג רמאות, נהג כך משום שהם לא רצו לתתה לבנו, ואף אם היה ממתין עד שהיה מודיע לבנו, לבנתיים היה מישהו אחר מקדשה.
  - ב. רבה בר בר חנה ביקש מרב שיקנה עבורו קרקע מסויימת ולבסוף רב קנאה לעצמו, היה זה משום שבעליה היו אלימים ולרב היו מסכימים ולרב"ח לא היו מסכימים, ואם היה ממתין להודיעו היה מישהו אחר כבר קונה אותה.
  - ג. רב גידל עמד לקנות קרקע מסויימת והקדימו רבי אבא וקנה אותה. ושאלו רבי יצחק נפחא כיצד הוא עושה כך [עני המהפך בחחרה נקרא רשע] ומ"מ לא הסכים כעת למוכרה לו כיון שאין זה סימן טוב למכור קרקעו הראשונה והסכים רק לתתה במתנה. רב גידל לא נכנס לזה משום שזו מתנת יחיה, רבי אבא לא נכנס לזה כיון שבשוגג עבר על 'עני המהפך וכו' והיו קוראים לה 'ארעה דרבנן'.

3. האומר לאשה התקדשי לי לאחר שלושים [ולא בא אחר וקדשה] רב ושמואל פסקו: מקודשת ואע"פ שנתאכלו המעות. מה הטעם?
  - א. אינם דומים לפקדון שנאמר שאם לא נשאר אינה מקודשת, כיון שפקדון נאכל כשהם עדין ברשות הבעלים, ומעות אלו נאכלו ברשותה.
  - ב. אינם דומים למלוה שנאמר שאינה מקודשת, כיון שמלוה להוצאה ניתנה, אבל מעות אלו נתן לה בתורת קידושין.

4. כיצד הדין אם חזרה בה בתוך השלושים יום ואומרת איני מעוניינת בקידושין אלו?
  - א. ר' יוחנן - חוזרת, אתי דיבור ומבטל דיבור.
  - ב. ריש לקיש - אינה חוזרת, לא אתי דיבור ומבטל דיבור. והקשה זה על זה כדלהלן:
    - א. ר"י לר"ל - הממנה שליח להפריש תרומה וחזר בו קודם שתרום, אין תרומתו תרומה. ותיירצו: אכן דיבור לבד מבטל, אך שונה נתינת מעות ליד האשה שנחשב כמעשה ולא אתי דיבור ומבטל מעשה.
    - ב. ר"י לר"ל - השולח גט לאשתו והשיג את השליח או ששלח אחריו שליח אחר ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא, הרי זה בטל, והרי נתינת גט ליד שליח נחשב כמו נתינת מעות ליד אשה. ותיירצו: כל זמן שלא הגיע גט לידה זה נחשב דיבור ודיבור.
    - ג. ר"ל לר"י - כל הכלים שעוד לא נגמרה מלאכתם יורדין לידי תומאתן במחשבה, ואין עולים מידי תומאתן אלא בשינוי מעשה, מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה, מחשבה אין מוציאה לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה, ולשיטתך מדוע אין מחשבה מוציאה מיד מחשבה, ותיירצו - שונה מחשבה המועילה לכלי להיות ראוי לקבל תומאה שנחשבת כמו מעשה. וכדרב פפא, [לענין הכשר זרעים לקבל תומאה] כתיב כי יתן וקרינן כי יותן - מה יתן דניחא ליה אף יותן דניחא. רואים שמחשבתו שנח לו נחשבת בפסוק כנתינה בידיים.

5. לפי רב זביד מהי מחלוקת ר' יוחנן וריש לקיש?

על המשנה לקמן - וכן היא שנתנה רשות לשלוחה לקדשה והלכה היא וקדשה את עצמה - מקודשת בקידושין שקדמו. אם לא קדשה עצמה אלא חזרה בה - לרבי יוחנן חוזרת אתי דיבור ומבטל דיבור. לר"ל אינה חוזרת, לא אתי דיבור ומבטל דיבור.

  - א. על הקושיא מתרומה יתרץ ר"ל שמדובר שם שקדם בעל הבית ותרם את כריו לפני שהספיק השליח לתרום, שביטול השליחות נחשב מעשה.
  - ב. על הקושיא מכלים יתרץ ר"י כדלעיל וכדרב פפא וכו'.
  - ג. הקושיא על ר"ל מביטול גט - תיובתא דר"ל תיובתא. והלכה כר' יוחנן אפילו בנוסח הראשון של המחלוקת. ואע"ג שאפשר לומר ששונה נתינת מעות ליד האשה שנחשב כמעשה ואולי לא תוכל לבטלו בדיבור, אעפ"כ אתי דיבור ומבטל דיבור. המשך -

6. בעל שביטל קודם שהגיע השליח - לר' יוחנן אם ריצה יכול אח"כ לחזור ולגרש בו, לרב ששת אינו יכול. כמי הלכה?
אך שנפסק להלכה שאתי דיבור ומבטל דיבור, פוסקים כרב נחמן כיון שאף שבטלו מתורת שליח, אך את הגט עצמו הבעל לא ביטל.

7. במה נחלקו רב ושמואל בדברי הברייתא דלעיל?

א. הרי את מקודשת לי לאחר שלושים יום, ובא אחר וקידשה תוך שלושים יום מקודשת לשני -

לרב: מקודשת לשני לעולם,

לשמואל: מקודשת לשני רק עד שלושים יום, ואז הם פוקעים וחלים קידושי ראשון.

והקשו - כיצד פוקעים קידושי ראשון.

ב. לגירסת רב יהודה - התקדשי לי מעכשיו ולאחר שלשים יום ובא אחר וקידשה בתוך 30 יום - מקודשת ואינה מקודשת.

לרב: היא ספק מקודשת לשניהם לעולם, כיון שמסופק האם הלשון לאחר 30 יום הוא לשון תנאי ויחול מעכשיו, או שהוא לשון חזרה ויחול

רק לאחר 30 יום, ולכן היא בספק זה לעולם.

לשמואל: היא ספק מקודשת רק עד 30 יום ולאחמ"כ פוקעים קידושי שני וחלים רק קידושי ראשון, כיון שזה ודאי תנאי. ולכן בס 30 יום

שלבנתיים היא בספק אם יתקיים התנאי.

8. מצינו כבר שנחלקו בזה התנאים הרי זה גיטך מהיום ולאחר מיתה - לרבי: מספק צריכה גט נוסף, לחכמים: הגט מועיל. מדוע א"כ הוצרכו רב

ושמואל לשוב ולחלוק בקידושין?

לרב - כדי שלא נאמר שבקידושין שבא לקרבה מודה לשמואל שזה תנאי.

לשמואל - כדי שלא נאמר שדווקא בגיטין משום שאין גט לאחר מיתה ואדם לא עושה דבר שאין בו תועלת, אבל בקידושין שחלים לאחר ל' יום

מודה לרב.

9. לשיטת רב - בא אחד ואמר לה, מקודשת לי מעכשיו ולאחר 30 יום, ובא אחר ואמר לה מעכשיו ולאחר 20 יום, ובא אחר ואמר לה מעכשיו ולאחר 10

ימים כיצד דינה?

א. מהאמצעי אינה צריכה גט - מה נפשך: אם הכוונה לתנאי, הבאים לא תפסו, ואם הכוונה לחזרה, רק האחרון תפס.

[ונתחדש שלא אומרים שחלק מתכוונים כך וחלק מתכוונים כך].

ב. מהראשון והאחרון צריכה גט מספק.